

"पालघर जिल्ह्यातील (प्रकल्प कार्यालय डहाणू व जव्हार अंतर्गत असलेल्या) आश्रमशाळेतील प्रगत १०० विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी व वैद्यकिय शिक्षणाकरीता प्रवेशासाठी बाह्यस्रोताद्वारे पुरक मार्गदर्शन व शैक्षणिक साहित्य पुरवठा करणे" या कार्यक्रमाच्या मार्गदर्शक तत्वांना मंजूरी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय-२०२२/प्र.क्र.७५/का-१९
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
तारीख: २६/०७/२०२२

संदर्भ-

- १) जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. F.No.११०१५/०१/२०१९-Grants, दि.११/०३/२०१९
- २) विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक केंद्रीय-२०१९/प्र.क्र. ४९ /का-१९ दि. २/८/२०१९
- ३) आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग यांचे पत्र क्र. विकेस २०१९/प्र.क्र.१३/का.८(५) / ३५६६ दिनांक २७ जुन २०२२

प्रस्तावना-

केंद्र शासनाकडून विशेष केंद्रीय सहाय्य अंतर्गत अनुदान, भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५(१) अंतर्गत व अदिम जमाती विकास कार्यक्रम या योजनाअंतर्गत राज्य शासनास अनुदान प्रदान होत असते. या योजनाअंतर्गत प्राप्त होणा-या अनुदानासाठी मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीच्या मान्यतेने सन २०१९-२० करिता प्रस्ताव सादर करणेत आले होते. सदर प्रस्तावांमध्ये "IIITian pace Education-Super ५० Tribal students selected from engineering & medical aspirants for competitive exams and Olympiads" या प्रस्तावाचा समावेश होता.

२. सदर प्रस्तावांच्या अनुषंगाने जनजाती कार्य मंत्रालयाने दिनांक १२.०२.२०१९ रोजी आयोजित केलेल्या Project Appraisal Committee (PAC) बैठकीमध्ये "IIITian pace Education-Super ५० Tribal students selected from engineering & medical aspirants for competitive exams and Olympiads" हि योजना सन २०१९-२० करिता विशेष केंद्रीय सहाय्य योजने अंतर्गत राबविण्यासाठी रु.५१२.०० लक्ष इतक्या रकमेच्या प्रस्तावास संदर्भ १ येथील पत्रान्वये मंजूरी दिली आहे. त्यानुषंगाने संदर्भ २ येथील शासन निर्णयान्वये सदर कार्यक्रम राबविण्यास मान्यता देणेत आली आहे. आता संदर्भ ३ येथील पत्रान्वये आयुक्त, आदिवासी विकास यांनी सदर कार्यक्रमाची अंमलबजावणी पूर्ण झाल्याचे कळवुन रु. ८१.०० लक्ष इतका निधी शिल्लक असल्याचे कळविले आहे. तसेच सदर रकमेमधुन मुळ योजनेच्या धर्तीवर "पालघर जिल्ह्यातील (प्रकल्प कार्यालय डहाणू व जव्हार अंतर्गत असलेल्या) आश्रमशाळेतील प्रगत १०० विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी व वैद्यकिय शिक्षण प्रवेशासाठी बाह्यस्रोताद्वारे पुरक मार्गदर्शन व शैक्षणिक साहित्य

पुरवठा करणे” हा दोन वर्षांचा कार्यक्रम राबविण्याचा प्रस्ताव सादर केला आहे. सदर प्रस्तावास मान्यता देणेची बाब शासनाच्या विचारधिन होती.

शासन निर्णय-

पालघर जिल्ह्यातील आश्रम शाळांमधील विद्यार्थ्यांना वैद्यकीय व अभियांत्रिकी शिक्षणासाठी नामांकित संस्थामध्ये प्रवेश मिळण्यासाठी आवश्यक असणारे प्रवेश परिक्षांचे प्रशिक्षण उपलब्ध करून देऊन त्यांना नामांकित संस्थामध्ये वैद्यकीय व अभियांत्रिकी शिक्षण घेणेकरिता प्रवेश मिळवून देणे या हेतुने "पालघर जिल्ह्यातील (प्रकल्प कार्यालय डहाणू व जव्हार अंतर्गत असलेल्या) आश्रमशाळेतील प्रगत १०० विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी व वैद्यकीय शिक्षणाकरीता प्रवेशासाठी बाह्यस्रोताद्वारे पुरक मार्गदर्शन व शैक्षणिक साहित्य पुरवठा करणे” ह्या रु. ८१.०० लक्ष रक्कमेच्या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीस या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट - १ नुसार मंजूरी प्रदान करण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार वितरीत तरतूदींच्या मर्यादेत योजना राबविण्याबाबत त्वरीत कार्यवाही आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी करावी व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक व भौतिक अहवालासह शासनास सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०७२६१२४११९०७२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रकाश वि. वाजे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.राज्यमंत्री आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) सचिव, आदिवासी विकास यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ४) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
- ५) आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
- ६) उपसचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास ठाणे.
- ८) प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, डहाणू, जव्हार.
- ९) मुख्याध्यापक, वागड पेस ग्लोबल स्कूल, विरार, जि. पालघर
- १०) संगणक समन्वयक, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) निवड नस्ती (का.१९) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

परिशिष्ट १

१	योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none">पालघर जिल्ह्यातील (प्रकल्प कार्यालय डहाणू व जव्हार अंतर्गत असलेल्या) आश्रमशाळेतील प्रगत १०० विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी व वैद्यकीय शिक्षण प्रवेशासाठी बाह्यस्रोताद्वारे पुरक मार्गदर्शन व शैक्षणिक साहित्य पुरवठा करणे																								
२	योजनेचे प्रस्तावित लाभ क्षेत्र	<ul style="list-style-type: none">प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, डहाणू व जव्हार अंतर्गत असलेल्या आश्रमशाळा मधील एकुण १०० विद्यार्थी / विद्यार्थिनी.																								
३	वित्तीय तरतूद	<ul style="list-style-type: none">विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेतर्गत सन २०१९-२० मध्ये मंजूर "ITians Pace Education- Super ५० Tribal students selected from engineering & medical aspirants for competitive exams and Olympiads" ह्या योजनेच्या अंमलबजावणीअंती शिल्लक असलेला रु. ८१.०० लक्ष इतका निधी																								
४	या योजनेत येणारे खर्चाचे अंदाजपत्रक	<p>अ) अभियांत्रिकीसाठी प्रति विद्यार्थी खर्च रक्कम (२ वर्षासाठी)</p> <table><tr><th>अ. क्र.</th><th>खर्चाची बाब</th><th>प्रति विद्यार्थी खर्च</th><th>अंदाजे खर्च</th></tr><tr><td>१</td><td>प्रशिक्षण फी</td><td>३०,०००/-</td><td>रु. ३०,००,०००/-</td></tr><tr><td>२</td><td>प्रवेशपरीक्षेच्या अभ्यासक्रमाशी निगडीत पुस्तके, विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता वाढीकरीता अनुषांगिक बाबी</td><td>२०,०००/-</td><td>रु. १०,००,०००/-</td></tr><tr><td colspan="3">एकूण</td><td>रु.४०,००,०००/-</td></tr></table> <p>मुल्यमापन, सनियंत्रण, व्यवस्थापन व इतर अनुषंगीक खर्च रु. ५०,०००/- एकूण- रु. ४०,५०,०००/-</p> <p>ब) वैद्यकीयसाठी प्रति विद्यार्थी खर्च रक्कम (२ वर्षासाठी)</p> <table><tr><th>अ.क्र.</th><th>खर्चाची बाब</th><th>प्रति विद्यार्थी खर्च</th><th>अंदाजे खर्च</th></tr><tr><td>१</td><td>प्रशिक्षण फी</td><td>३०,०००/-</td><td>रु. ३०,००,०००/-</td></tr></table>	अ. क्र.	खर्चाची बाब	प्रति विद्यार्थी खर्च	अंदाजे खर्च	१	प्रशिक्षण फी	३०,०००/-	रु. ३०,००,०००/-	२	प्रवेशपरीक्षेच्या अभ्यासक्रमाशी निगडीत पुस्तके, विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता वाढीकरीता अनुषांगिक बाबी	२०,०००/-	रु. १०,००,०००/-	एकूण			रु.४०,००,०००/-	अ.क्र.	खर्चाची बाब	प्रति विद्यार्थी खर्च	अंदाजे खर्च	१	प्रशिक्षण फी	३०,०००/-	रु. ३०,००,०००/-
अ. क्र.	खर्चाची बाब	प्रति विद्यार्थी खर्च	अंदाजे खर्च																							
१	प्रशिक्षण फी	३०,०००/-	रु. ३०,००,०००/-																							
२	प्रवेशपरीक्षेच्या अभ्यासक्रमाशी निगडीत पुस्तके, विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता वाढीकरीता अनुषांगिक बाबी	२०,०००/-	रु. १०,००,०००/-																							
एकूण			रु.४०,००,०००/-																							
अ.क्र.	खर्चाची बाब	प्रति विद्यार्थी खर्च	अंदाजे खर्च																							
१	प्रशिक्षण फी	३०,०००/-	रु. ३०,००,०००/-																							

		२	प्रवेशपरीक्षेच्या अभ्यासक्रमाशी निगडीत पुस्तके, विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता वाढीकरीता अनुषांगिक बाबी	२०,०००/-	रु. १०,००,०००/-
		एकूण			रु.४०,००,०००/-
		मुल्यमापन, सनियंत्रण, व्यवस्थापन व इतर अनुषांगीक खर्च रु. ५०,०००/-			
		एकूण- रु. ४०,५०,०००/-			
		एकूण- अ व ब रु. ८१,००,०००/-			
५	योजना राबवणारी यंत्रणा	<ul style="list-style-type: none"> अभियांत्रिकी करिता प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, डहाणू, जि. पालघर व वैद्यकीय करिता प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प जव्हार, जि.पालघर 			
६	नियंत्रक अधिकारी	<ul style="list-style-type: none"> अपर आयुक्त, आदिवासी विकास ठाणे 			
७	योजनेचा उद्देश / हेतु	<ul style="list-style-type: none"> आश्रमशाळेतील आदिवासी विद्यार्थ्यांना वैद्यकीय व अभियांत्रिकी प्रवेशाकरीता असलेल्या NEET, JEE, AIEEE यांसारख्या प्रवेश परीक्षांचे प्रशिक्षण देणे. विद्यार्थ्यांना नामवंत शैक्षणिक संस्थामध्ये प्रवेश मिळवून देणेकरीता मार्गदर्शन करणे. 			
८	योजना अंमलबजावणीची कार्यपद्धती	<ul style="list-style-type: none"> अभियांत्रिकी व वैद्यकीय अभ्यासक्रमास प्रवेशाकरीता असलेल्या प्रवेशपरीक्षेचे मार्गदर्शन करणेकरीता प्रकल्प कार्यालय डहाणू प प्रकल्प कार्यालय जव्हार अंतर्गत असलेल्या आश्रमशाळेतून मार्च-२०२२ मध्ये १० वी उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांमधून प्रत्येकी ५० विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात येईल. विद्यार्थ्यांच्या निवडीसाठी प्रकल्प कार्यालय स्तरावर वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाची निवड परीक्षा घेण्यात येईल. अभियांत्रिकी निवडपरीक्षा अभ्यासक्रम दर्जा- १० वीच्या दर्जाचे गणित, भौतिकशास्त्र व विज्ञान विषयांवर आधारीत वैद्यकीय निवडपरीक्षा अभ्यासक्रम दर्जा- १० वीच्या दर्जाचे भौतिकशास्त्र, जीवशास्त्र व रसायनशास्त्र विषयांवर आधारीत वैद्यकीय व अभियांत्रिकी शिक्षणास प्रवेशासाठी असलेल्या प्रवेशपरीक्षेच्या मार्गदर्शनासाठी घेण्यात येणाऱ्या चाळणी परीक्षेतील गुणांनुक्रमे उत्तीर्ण होऊन निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी शिक्षणास प्रवेशासाठी असलेल्या प्रवेशपरीक्षेच्या मार्गदर्शनाकरीता विद्यार्थ्यांना प्रकल्प कार्यालय डहाणू अंतर्गत असलेल्या शासकीय आश्रमशाळेत इ.११ वी व १२ वीच्या अभ्यासक्रमासोबतच अभियांत्रिकी प्रवेशासाठी असलेल्या प्रवेश परीक्षांसाठी प्रशिक्षण देण्यात येईल. 			

		<ul style="list-style-type: none"> तसेच वैद्यकिय शिक्षणास प्रवेशाकरीता असलेल्या प्रवेशपरीक्षेच्या मार्गदर्शनासाठी विद्यार्थ्यांना प्रकल्प कार्यालय जव्हार अंतर्गत असलेल्या शासकीय आश्रमशाळेत इ.११ वी व इ.१२ वीच्या अभ्यासक्रमासोबतच वैद्यकिय शिक्षण प्रवेशाकरीता असलेल्या प्रवेशपरीक्षाचे प्रशिक्षण देण्यात येईल. योजनेच्या अनुषंगाने निवड करण्यात येणाऱ्या विद्यार्थ्यांबाबत किमान पात्रता निकष- <ul style="list-style-type: none"> विद्यार्थी आदिवासी विकास विभागाचे शासकीय/नामांकित/ अनुदानित/एकलव्य निवासी शाळेमध्ये इ.१० वीची परीक्षा मार्च-२०२२ मध्ये उत्तीर्ण झालेला असावा. विद्यार्थी हा अनुसूचित जमातीचा असावा विद्यार्थ्यांच्या निवडीबाबतची संपूर्ण प्रक्रिया अंमलबजावणी यंत्रणा पार पाडतील. जर काही करणास्तव ५० विद्यार्थ्यांमधील एखाद्या विद्यार्थ्याने प्रवेश घेतला नाही तर प्रतीक्षा यादीतील गुणानुक्रमानुसार पुढील विद्यार्थ्याला प्रवेश दिला जाईल. प्रवेशित विद्यार्थ्यांना इ.१२ वी बोर्डाची परीक्षा संपल्यानंतरही सर्व वैद्यकीय व अभियांत्रिकी प्रवेश परीक्षा होईपर्यंत प्रशिक्षण देण्यात येईल व महाविद्यालयात प्रवेशासाठी मार्गदर्शन करण्यात येईल. वैद्यकिय व अभियांत्रिकी शिक्षणास प्रवेशाकरीता घेण्यात येणाऱ्या प्रवेश परीक्षांचे मार्गदर्शन करणेकरीता संस्थेची नेमणूक करण्यात येईल. अभियांत्रिकी शिक्षणास प्रवेशाकरीता घेण्यात येणाऱ्या प्रवेशपरीक्षेचे प्रशिक्षण देणेकरीता संस्थेची निवड ही विहित निवड प्रक्रिया राबवून प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प डहाणू यांनी करावी. वैद्यकिय शिक्षणास प्रवेशाकरीता घेण्यात येणाऱ्या प्रवेशपरीक्षेचे प्रशिक्षण देणेकरीता संस्थेची निवड ही विहित निवड प्रक्रिया राबवून प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प जव्हार यांनी करावी. प्रशिक्षण देणेकरीता निवड करण्यात आलेल्या संस्थेचे मार्गदर्शक प्रकल्प कार्यालय डहाणू अंतर्गत असलेल्या शासकीय आश्रमशाळेत विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी शिक्षणाच्या व प्रकल्प कार्यालय जव्हार अंतर्गत असलेल्या शासकीय आश्रमशाळेत विद्यार्थ्यांना वैद्यकिय शिक्षणाच्या प्रवेशपरीक्षेचे मार्गदर्शन करतील.
९	योजनेच्या अटी व शर्ती	<ul style="list-style-type: none"> वैद्यकिय व अभियांत्रिकी साठी प्रत्येकी प्रगत ५० विद्यार्थ्यांची निवड करण्याची जबाबदारी ही प्रकल्प अधिकारी, ए.आ.वि.प्र.डहाणू व जव्हार जि.पालघर यांची असेल.

		<ul style="list-style-type: none"> निवड करण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांची २ वर्षात अभियांत्रिकी व वैद्यकीय शिक्षणाच्या प्रवेशाकरीता असलेल्या प्रवेशपरीक्षेचे मार्गदर्शन करण्याची जबाबदारी निवड करण्यात येणाऱ्या संस्थेची असेल. संस्थेमार्फत करण्यात येणाऱ्या मार्गदर्शनाचा व विद्यार्थ्यांनी केलेल्या प्रगतीचा आढावा प्रत्येकी २ महिन्यांनी सनियंत्रण व मुल्यमापन समितीस सादर करण्याची जबाबदारी संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांची असेल. निवड करण्यात येणाऱ्या संस्थेने प्रत्येक विषयानुसार विद्यार्थ्यांची परिपूर्ण तयारी करून घेणे तसेच प्रत्येक विद्यार्थ्यांवर वैयक्तिक लक्ष केंद्रित करणे बंधनकारक असेल. दोन वर्षांच्या कालावधीत आवश्यक असणारा अभ्यासक्रम/प्रशिक्षण/ कार्यशाळा व प्रात्यक्षिके संस्थेने देणे बंधनकारक राहील. प्रवेशपरीक्षेच्या अभ्यासक्रमाशी निगडीत पुस्तके, विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता वाढीच्या अनुषंगिक बाबी ठरविण्याची जबाबदारी मुल्यमापन समितीची असेल व पुरविण्याची जबाबदारी संबंधित प्रकल्प कार्यालयाची असेल.
१०	सनियंत्रण व मुल्यमापन समिती	<ul style="list-style-type: none"> योजनेचे सनियंत्रण व मुल्यमापनाकरीता पुढीलप्रमाणे समिती गठित करण्यात येत आहे. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे - अध्यक्ष उपायुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे - सदस्य प्रकल्प अधिकारी प्रकल्प कार्यालय डहाणू/जव्हार - सदस्य सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण), आदिवासी विकास, ठाणे - सदस्य सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प डहाणू - सदस्य सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प जव्हार - सदस्य सचिव
११	योजनेची अंमलबजावणीचा कालावधी	२ वर्ष (शैक्षणिक वर्ष सन २०२२-२३ व २०२३-२४)
१२	निधी वितरणाची कार्य पद्धती	<ul style="list-style-type: none"> सदर योजनेच्या निधीतून प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प डहाणू यांना रु.४० लक्ष व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प जव्हार यांना रु.४० लक्ष निधी वर्ग करण्यात येईल. संस्थेची निवड झाल्यानंतर कार्यारंभ आदेश देऊन योजनेसाठी प्रथम हप्ता म्हणून मंजूर निधीच्या ३० टक्के निधी संबंधित प्रकल्प अधिकारी संस्थेस वर्ग करतील. योजनेची अंमलबजावणी सुरू होऊन सहा महिन्यांनी आढावा घेऊन २० टक्के निधी संस्थेस अदा करण्यात यावा.

		<ul style="list-style-type: none">योजनेच्या दुसऱ्या वर्षाच्या सुरुवातीला ४० टक्के निधी संस्थेस अदा करण्यात यावा.उर्वरीत १० टक्के निधी योजनेची अंमलबजावणी यशस्वीरित्या पूर्ण केल्याबाबतचा अहवाल प्राप्त करून घेतल्यानंतर संस्थेस अदा करण्यात यावा.
१३	योजनेची फलनिष्पत्ती	<ul style="list-style-type: none">जास्तीत जास्त आदिवासी विद्यार्थ्यांना NEET, JEE, AIEEE यांसारख्या प्रवेश परीक्षांमध्ये उच्चल यश मिळवून वैद्यकीय व अभियांत्रिकी शिक्षणाकरीता नामवंत संस्थामध्ये प्रवेश मिळवतील.